

BASES PER A LA REDACCIÓ D'UNA NOVA LLEI D'INCENTIUS FISCALS PER LA PARTICIPACIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL EN ACTIVITATS D'INTERES GENERAL

Objecte: Adaptar a la realitat socioeconòmica actual els incentius fiscals de la participació privada en activitats d'interès general i assentar els fonaments (o les bases) per al desenvolupament del mecenatge i la filantropia al nostre país pels anys esdevenidors (o per al futur) amb un nou marc normatiu

Justificació: El context econòmic i social actual ha canviat de forma substancial des de l'aprovació de la *Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense afanys lucratius i dels incentius fiscals al mecenatge*. És necessària una adequació del marc legal vigent a les demandes de participació dels diferents sectors de la societat civil

D'altra banda, el foment de la participació privada en activitats d'interès general, impulsant i potenciant el compromís econòmic i social de la societat civil en la realització d'activitats d'interès general, respecte de les quals l'Estat no té el monopoli, resulta en aquests moments de crisi econòmica, especialment urgent atesa la reducció substancial de les aportacions de les Administracions Públiques per al finançament d'aquestes activitats. No hem d'oblidar, a més a més, que aquestes aportacions tenen un caràcter complementari i son en benefici de tota la comunitat.

D'acord amb un estudi de l'Associació Espanyola de Fundraising a Espanya solament un 12% de la població és donant regular d'organitzacions no lucratives, molt per sota de la mitjana de la resta de països europeus que disposen de legislacions més avançades en matèria de promoció i desenvolupament del mecenatge. En un context d'esforç per part de tots els agents implicats en la sortida de la crisi i recuperació de l'activitat econòmica, el desenvolupament de polítiques públiques que contribueixin a la promoció del mecenatge, s'ha demostrat en els seus 14 anys de vigència, que el règim fiscal de les entitats sense afanys lucratius, és en termes generals satisfactori i ha suposat un canvi de paradigma per al sector respecte a la regulació anterior de la *Llei 30/1994*, ja que el nou règim ha incorporat una gran part de les demandes del sector, encara que la seva aplicació pràctica ha denotat també, alguns problemes que són susceptibles de millora, com per exemple la regulació de l'IVA per a aquestes entitats, que en aquests moments està produint greus distorsions a moltes entitats i una gran inseguretat jurídica pels constants canvis de criteri en l'aplicació de la normativa per part de la Direcció General de Tributs, que no obstant això, no seran abordades de moment, en el present document.

Juntament a aquesta realitat, hem de constatar, al contrari, que el conjunt d'incentius fiscals que són aplicables a l'activitat de mecenatge realitzada per particulars i empreses que s'estableixen en el marc de la *Llei 49/2002* han tingut una eficàcia molt limitada, que dista molt de la d'altres països del nostre entorn sociocultural, pel que cal concloure que l'estímul fiscal a la participació privada en activitats d'interès general ha estat molt reduït.

Dades objectives ho constaten. A la Llei de pressupostos de l'any 2013 es preveia una deducció per donatius a l'IRPF de tan sols 95,87 milions d'euros enfront dels 16.270 milions d'euros que sumen la resta de deduccions pels diferents conceptes a l'IRPF.

De la mateixa manera, a l'IS les deduccions previstes per a donatius van ser de 91,66 milions d'euros i per a esdeveniments d'excepcional interès públic 98,84 milions d'euros, enfront a la resta de deduccions, ja de per sí molt limitades a partir d'aquest exercici, que no obstant, aconseguien els 2.894,32 milions d'euros.

Les espectaculars xifres que pot exhibir França, país de cultura no anglosaxona on la filantropia té un desenvolupament històric, tant pel volum d'empreses i particulars que realitzen activitats de mecenatge a favor d'activitats d'interès general com pel seu espectacular import econòmic creixent durant aquests darrers últims anys, després de l'aplicació de la **Llei 709/2003 de 1 d'agost, relative au mécénat, aux associations et aux fondations**, són sense dubte un marc i exemple de referència a seguir.

En aquest sentit es poden destacar com a grans xifres del que ha comportat l'entrada en vigor a França de la nova Llei 709/2003, les següents:

Empreses mecenes

Any 2002: menys de 2000

Al 2014: a prop de 44.000

Mecenatge declarat a Hisenda.

Any 2004: 150 milions €

Any 2014: 1200 milions €, els quals 364 milions € es destinen a la Cultura.

Perfil de les empreses mecenes:

Un 98% PIMES, el 2% restants grans empreses.

Particulars:

Any 2002: a prop de 4,3 milions de donants declarats.

Any 2014: més de 5,7 milions de donants declarats + 38.000 subjectes passius del l'impost sobre Patrimoni.

Mecenatge declarat a Hisenda:

Any 2004: 900 milions €

Any 2014: 2000 milions €

Xifra estimada total de donacions (declarades i no declarades) 4.000 milions l'any 2014.

El present document té la voluntat d'incidir en algunes de les carències i disfuncions de la Llei 49/2002 com la prestació de serveis gratuïta dins el marc del conveni de col·laboració empresarial, la creació del fons indisponible (endowment) o la possibilitat de comunicar les activitats de mecenatge per part dels subjectes donants –siguin persones jurídiques o físiques- per citar algunes així com la possibilitat de que inclús

en els supòsits de donatius sigui admissible que la entitat no lucrativa receptora pugui donar certes contraprestacions comercials (entrades, publicitat etc...) sempre que no sobrepassin el 25% de l'import del donatiu.

Entitats beneficiàries: S'hauria d'ampliar la relació d'entitats actuals a:

- Consorcis Públics
- Organitzacions no governamentals de cooperació inscrites al Registre de la AECl.
- Universitats Públiques i els centres de recerca adscrits a les mateixes sempre que siguin sense finalitat lucrativa.

De la mateixa manera s'hauria de preveure un sistema de llista potencialment oberta i no totalment tancada com l'actual, que permetria en conseqüència, que determinades entitats, si reuneixen els requisits per a ser considerades com entitats sense finalitats lucratives, poguessin també de manera pregada, ser considerades subjectes destinataris dels donatius amb dret a deducció fiscal.

Així mateix, **resulta del tot imprescindible, modificar l'actual regulació que determina el procediment d'accés de les associacions que persegueixen finalitats d'interès general, a la declaració d'Utilitat Pública**, establert al *Reial Decret 1740/2003, de 19 de desembre, sobre procediments relatius a les associacions d'utilitat pública*, **que suposa un embús infranquejable per a la major part d'Associacions**, i que deixa en mans exclusivament del Ministeri d'Hisenda i amb una total discrecionalitat, la determinació, a través del preceptiu informe vinculant, de quines són les Associacions que, al seu entendre, compleixen els requisits per a accedir a aquesta Declaració d'Utilitat Pública, sense la qual, queden totalment excloses, com a subjectes passius beneficiaris dels donatius de les empreses i particulars amb dret a la deducció fiscal corresponent.

Les activitats prioritàries de mecenatge, que s'assenyalen cada any a la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat i que permeten elevar en 5 punts percentuals tant les deduccions com els límits establerts ha de mantenir-se, però establint un sistema transparent i objectiu amb participació col·legiada dels diferents estaments i sectors, per a determinar la seva inclusió a la Llei de Pressupostos, sense l'actual discrecionalitat política.

Establiment a la pròpia Llei de mecenatge d'unes activitats prioritàries fixes, amb l'augment del 5% en la deducció i als límits establerts, sense necessitat de què es determinin anualment a la llei de Pressupostos, com serien les que estiguessin directament relacionades amb:

- La pobresa
- La infància
- Les discapacitats físiques o intel·lectuals.
- La protecció, conservació i/o custòdia del medi natural.
- Foment de la investigació científica i el desenvolupament i innovació tecnològica.
- La cultura popular.
- La creació cultural.
- La recuperació i difusió del Patrimoni cultural.

Les actuacions de foment i protecció del col·leccionisme artístic i cultural, s'han de concretar i ampliar a la futura llei de mecenatge consolidant-se amb les de la Llei 16/1985, del Patrimoni Històric Espanyol i incorporant les recomanacions de la Fundació Art i Mecenatge.

També s'haurien d'incrementar les deduccions fiscals actuals per l'adquisició, conservació i restauració de bens del Patrimoni Històric, flexibilitzar el procediment per a exercitar el dret de les persones físiques i empreses de pagar els impostos a través de la dació en pagament d'obres d'art catalogades o inventariades.

També s'hauria d'introduir la desgravació fiscal per l'adquisició d'obres originals d'artistes vius per tal de fomentar el col·leccionisme i l'art contemporani.

Proposta de Beneficis fiscals per als donants:

DONANT	OBJECTE DONACIÓ I/O APORTACIÓ	BENEFICI FISCAL	LÍMIT DEDUCCIÓ
<u>Persona Jurídica</u>	1. Diner	* Deducció del 65 % del donatiu a la quota íntegra de l'IS. * Si es fan donatius cada any: a partir del 3er any, si els imports aportats són d'import igual o superiors als de l'exercici anterior, la desgravació s'incrementaria en un 5%.	20% de la base imposable de la societat, però les quantitats no deduïdes podran aplicar-se a les liquidacions dels 10 anys immediats i successius.
	2. Béns (mobles, immobles i drets)	* Deducció del 65 % del valor comptable de la donació, a la quota íntegra de l'IS.	Ídem
	3. Cessió gratuïta Dret Real d'usdefruit sobre Immobles	* Deducció del 65 % de la base de l'usdefruit en la quota de l'IS. La base es calcula a raó del 10% del valor cadastral per cada any de durada de l'usdefruit	Ídem

DONANT	OBJECTE DONACIÓ I/O APORTACIÓ	BENEFICI FISCAL	LÍMIT DEDUCCIÓ
<u>Persona Jurídica</u>	4. Cessió gratuïta Usdefruit sobre valors.	* Deducció del 65 % de la base de l'usdefruit en la quota de l'IS. La base es calcula en relació a l'import dels dividendes i/o interessos rebuts per la fundació usufructuària per a cadascun dels períodes impositius de durada de l'usdefruit.	Ídem
	5. Cessió gratuïta Usdefruit sobre altres béns i drets.	* Deducció del 65 % de la base de l'usdefruit en la quota de l'IS. La base es calcula en funció de l'import anual resultant d'aplicar l'interès legal del diner a cada exercici al valor de l'usdefruit determinats segons les normes de l'ITP i AJD.	Ídem
	6. Conveni de col·laboració (aportació econòmica, en diner, béns, drets o serveis a canvi de la difusió en qualsevol suport de col·laborador, que pot ser realitzada pel propi col·laborador i/o el receptor, indistintament)	* Deducció del 100% de l'aportació en la base imposable IS.(no subjecte a IVA)	- Sense límit
	7. Contracte patrocini publicitari	* Total aportació, deduïble de la base imposable IS.(subjecte a IVA)	- Sense límit.

DONANT	OBJECTE DONACIÓ I/O APORTACIÓ	BENEFICI FISCAL	LÍMIT DEDUCCIÓ
<u>Persona Física</u>	1. Diner	<p>* Deducció de la quota de l'RPF del 100% dels primers 150 euros. A partir d'aquesta xifra, el que excedeix, deducció del 75%.</p> <p>*Donacions recurrents: a partir del 3er any, 80% sobre les quantitats que excedeixin els primers 150 euros.</p>	20% de la base liquidable. Les quantitats no aplicades per insuficiència de quota o per sobrepassar el límit del 20% són traslladables als 4 exercicis següents.
	2. Béns (mobles, immobles i drets)	* Deducció del 75% del valor del bé donat de conformitat a les normes de l'impost sobre el Patrimoni.	Ídem
	3. Cessió gratuïta Dret Real d'usdefruit sobre Immobles	* Deducció del 75% de la base de l'usdefruit en la quota de l'IRPF. La base es calcula a raó del 10% del valor cadastral per cada any de durada de l'usdefruit	Ídem
	4. Cessió gratuïta Usdefruit sobre valors.	* Deducció del 75% de la base de l'usdefruit en la quota de l'IRPF. La base es calcula en relació a l'import dels dividendes i/o interessos rebuts per la fundació usufructuària per a cadascun dels períodes impositius de durada de l'usdefruit.	Ídem

DONANT	OBJECTE DONACIÓ I/O APORTACIÓ	BENEFICI FISCAL	LÍMIT DEDUCCIÓ
<u>Persona Física</u>	5. Cessió gratuïta Usdefruit sobre altres béns i drets.	* Deducció del 75% de la base de l'usdefruit en la quota de l'IRPF. La base es calcula en funció de l'import anual resultant d'aplicar l'interès legal del diner de cada exercici al valor de l'usdefruit determinats segons les normes de l'ITP i AJD.	Ídem
	6. Conveni de col·laboració (aportació econòmica, en diners, béns, drets o serveis a canvi de la difusió del col·laborador en qualsevol suport, que pot ser realitzada pel propi col·laborador i/o el receptor, indistintament) Aplicable a totes les persones físiques encara que no siguin empresaris o professionals (no subjecte a IVA)	* Deducció del 100% de l'aportació com a despesa deduïble en el cas d'empresaris i/o professionals. *La resta de subjectes de l'IRPF, deducció del 75% de l'import de l'aportació econòmica	- Sense límit. -Límit el 20% de la base liquidable
	7. Contracte patrocini publicitari. Únicament empresaris i/o professionals (subjecte a IVA)	* Total aportació, deduïble de la base imposable IRPF.	- Sense límit.

**QUADRE RESUM DE LA SITUACIO ACTUALMENT VIGENT A ESPANYA
(LLEI 49/2002) PER DONATIUS DINERARIS , DE BENS , DRETS I CONSTITUCIÓ
DE DRET D'USDEFRUIT. (Límit :10% base liquidable IRPF// Base Imposable (IS)**

DONATIUS PERSONES FÍSQUES		2014	2015	2016
Fins a 150€		25%	50%	75%
Resta	Mateixa entitat durant al menys tres anys		32'5%	35%
	Resta		27'5%	30%
DONATIUS PERSONES JURÍDIQUES		2014	2015	2016
Mateixa entitat durant al menys tres anys		35%	37'5%	40%

Redefinicions conceptuals de determinats incentius ja regulats actualment:

- S'ha de delimitar clarament el **conveni de col·laboració empresarial** del contracte de patrocini publicitari respecte als que hi ha greus problemes interpretatius canviants per part de la Direcció General de Tributs que generen una permanent inseguretat jurídica. S'ha d'admetre conceptualment en la regulació substantiva del conveni de col·laboració empresarial, que l'aportació econòmica pot consistir indistintament en: diner, béns, drets o serveis. D'altra banda s'ha de permetre que la difusió de la col·laboració pugui ser realitzada indistintament pel col·laborador i/o el receptor de l'ajuda. S'hauria de permetre l'aplicació d'aquesta figura a les persones físiques encara que no siguin empresaris o professionals.
- **El contracte de patrocini publicitari** ha de configurar-se específicament a la pròpia llei de mecenatge i no solament residualment a l'article 22 de la Llei general de publicitat de 1984.

Noves mesures de foment i promoció que es proposen:

- Reconeixement dels filantrops i de les empreses mecenes implicades en Institucions beneficiàries de la Llei de mecenatge als efectes de poder comunicar i exemplificar davant tercers les actuacions de mecenatge i responsabilitat social realitzades per particulars i empreses.
- Necessitat que el govern espanyol tinguin un referent en matèria de filantropia i mecenatge (comissió gestora creada ad hoc per exemple) que doni comptes anualment al congres de Diputats de les polítiques públiques de promoció, foment i desenvolupament del mecenatge i la filantropia a Espanya, amb especificació de les macro xifres econòmiques.
- Potenciar els nous instruments de mecenatge més innovadors com el micromecenatge, el crowdfunding.
- Impulsar el mecenatge a través de la regulació de la constitució de fons indisponibles) per part de les Administracions Públiques, empreses i particulars per a aplicar els rendiments que generin a projectes predeterminats o activitats d'interès general, en el benentès que els mateixos no s'incorporarien al capital fundacional de l'entitat receptora sinó al seu patrimoni, a fi i efecte de que la gestió financera i professionalitzada d'aquests "endowments" tingui la màxima flexibilitat i rendibilitat.
- Foment, promoció i regulació dels fons especials als efectes d'unir sinergies i evitar el minifundisme que existeix actualment al sector fundacional.
- Afavorir el consum cultural permetent la deduïbilitat del 20% en la quota del l'IRPF de les despeses en serveis i productes culturals realitzats per Fundacions, Associacions declarades d'utilitat Pública o Consorcis públics, fins un màxim de 250€ anuals.
- Establiment d'una deducció addicional de al menys el 15% al tram autonòmic de l'IRPF, amb el límit màxim del 20% de la quota íntegra autonòmica, per a tots els donatius realitzats a favor de fundacions i associacions declarades d'utilitat pública degudament inscrites als respectius registres i que hagin presentat els comptes anuals.